

Provtagning för blododling på barn

Mikrobiologen

Provtagning

Provtagningsmateriel

Aerob blododlingsflaska (grön hatt)

Anaerob blododlingsflaska (orange hatt)

PediBact-flaska - för barn (gul hatt)

Venprovtagningsset ("butterfly"-nål med slang), art. Nr 28251500

För barn och svårstuckna vuxna finns ett venprovtagningsset med finare nål, art. Nr 28451500

BactT/Alert-hållare för blododlingsflaska, art. Nr 28907300

alternativt

Bact/Alert provtagningsset art. Nr 28907100 eller art. Nr 28907200 (finare nål)

Klorhexidinsprit (5mg/mL) eller motsvarande medel (70% isopropanolalkohol)

Kompresser

Skyddshandskar

Provtagningsteknik

Kontrollera flaskorna: titta på "tabletten" i flaskans botten - denna skall vara grågrön; om den är gul skall flaskan kasseras.

Skruva i venprovtagningssetets adapter i BactT/Alert-hållaren eller använd provtagningsset för blododling.

Ta av plasthatten från flaskan, desinfektera gummimembranet med klorhexidinsprit eller motsvarande. Låt spriten avdunsta.

Desinfektera huden runt punktionsstället omsorgsfullt med klorhexidinsprit eller motsvarande, gnida in huden med ordentligt genomblöt tork eller kompress under minst 5 sekunder. Huden ska vara fuktig i minst 30 sekunder innan den torkar. Vid för kort desinfektionstid kan blododlingen kontamineras med hudbakterier.

Använd skyddshandskar

Venpunktion

Vik ihop butterfly-nålens "vingar" med de räfflade sidorna utåt. Avlägsna nålskyddet, punktera venen. Om så önskas kan kanylen fixeras genom att tejpa vingspetsarna. Obs! Börja alltid med slaskrör (vacutainerrör med röd eller gul kork) 3-5 ml till större barn*. När blod börjar rinna i slangen - det rinner sakta till en början eftersom slangen är slutet i andra ändan - pressas BactT/Alert-hållaren över en upprättstående BactT/Alert flaska. Vacutainer-nålen perforerar då

gummimembranet och blodet rinner snabbt ned i flaskan pga. undertryck i denna. Flaskan skall stå lägre än punktionsstället.

Tabell 1 Rekommenderad blodvolym för odling, barn

Vikt (kg)	Rekommenderad volym (mL)	Rekommenderad flasktyp Pf/Ae/An
≤1	(0,5-)1	Pf
2	1-2	Pf
3	2-3	Pf
5	3-5	Pf
10	5-10	Ae x 1
15	10-15	Ae x 1 - 2 alt Ae + An
20	15-20	Ae + An
25	20-25	Ae x 1-2 + An
30	25-30	Ae x 2 + An
40	30-35	Ae x 2 + An x 2
50	35-40	Ae x 2 + An x 2

Pf = barnflaska (gul)

Ae = aerob blododlingsflaska (grön)

An = anaerob blododlingsflaska (orange)

Observera att den pediatrika flaskan (barnflaska) är en aerob odlingsflaska. Vid misstanke om växt av anaeroba bakterier bör komplettering med eller fördelning i anaerob vuxenflaska övervägas.

Exempel på anaeroba infektioner hos barn är bukinfektion, abscesser, Lemierres syndrom, protesendokardit, nekrotiserande enterokolit (NEC) eller misstänkt sepsis hos neonatala barn som erhållit profylaktiskt probiotika, nekrotiserande fasciit/cellulit.

Undertrycket i flaskan gör att betydligt mer blod kan dras. Tänk på att flaskorna som används är anpassade för en viss volym: barnflaskan för 0,5-4 mL, vuxenflaskorna för 5-10 mL. Ffa för liten volym ger sämre resultat!

Man måste alltså passa blodvolymen - antingen genom att titta på märkningen på etiketten eller genom att titta på en märkning (skåra) på BactT/Alert - hållaren. Ta bort flaskan då önskad volym sugits in.

Övriga blodprover vid samma tillfälle

Om andra prover i vacutainerrör ska tas vid samma tillfälle tas dessa efter odling till BacT/Alert flaskorna.

Provtagningsordning:

1. Slaskrör: Rekommenderas till större barn* om inga blodprov är tagna innan
2. Blododling
3. Blodprov i Vacutainer-rör

Undvik stickskador!

* För att minska antalet flaskor med växt av ffa hud-kontaminant kan första portionen blod kasseras. För små barn där blodvolymen är liten är detta dock ej att rekommendera. Riktmärke för slask-volym hos barn baserat på vikt: 1 mL från 5 kg; 3-5 mL från 15 kg

Använd rör med gul propp (gelrör) eller röd propp.

När provtagningen är klar, utlös säkerhetsmekanismen medan kanylen fortfarande är kvar i venen. Kasta allt i kanylburk.

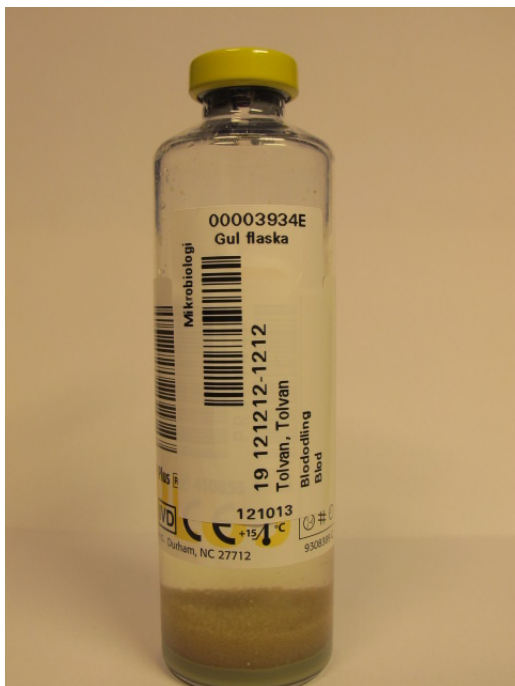
Ha alltid kanylburken nära till hands - den skall tas med till patienten på stickvagn/ korg. Se lokala anvisningar i Landstingets Intranät, Hälso- och sjukvård, Smittskydd/Vårdhygien. Kanyllocket tas bort så att burkens hål blir så stort som möjligt.

Märkning av flaskorna

BOS: Etiketten sätts längs med flaskan. (Se bild nedan)

Pappersremiss: Tag en streckods-etikett från remissen och sätt den längs med flaskan.

Vid odling i flera flaskor (aerob + anaerob) sätt etikett med "Grön flaska" på flaska med grön kork och "Orange flaska" på flaska med orange kork.

Etiketten sätts längs med flaskan i ruta avsedd för etikett utan att skymma det tomma fönstret utan etikett som är avsedd för volymavläsning.